

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Ársadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Tompai Mihály-utca 10. sz.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.
Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:
KOMÁROMY ISTVÁN.
Kiadó laptulajdonos:
ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:
Egész évre . . . 8 korona. Fél évre . . . 4 korona.
Egyes szám ára 20 fillér.
A hirdetés díja:
Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 12 fillér.
Nyilttér sora 40 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Nemzeti ünnepen.

Szent István király napja nemzeti ünnepe a magyarnak.

Végtelenül fontos, életbevágó esemény emléke fűződik ehhez a naphoz, amelynek következményei évezredes hatásúak. Mert a nemzetek történelmét évszázados és évezredes határok jelzik, ezeknek keretén belül állapítható meg pontosabban egy-egy nagyobb eseménynek hatása.

A magyar rokotalanul szakadt ide a Kárpátok bérezkoszorujától övezett földre ezer és egynehány évvel ezelőtt idegen népfajok közé. Nem hozott magával mást, mint harezi kedvet és szilajságot, a napsütötte rónák féktelen szabadság szeretetét s a legelő ménesek, csordák és nyájak sokaságát.

A magyar, a mi őstünk ázsiai nomád volt, szilaj, bátor, de becsületes, a ki a saját pusztai fölfogása szerint úgy volt meggyőződve, hogy a meddig kardját bátran villogtatja és repülő ménjén kifeszíti a csaták nyilrópító iját: addig bátran birtokába vehet mindent a rétek fűvétől a földek lakosságáig, a kik meghódlva neki szolgálni tartoznak.

Ez volt az ókori pogány telfogás, a mely a középkor félbarbár népei közt is megmaradt és lassanként alakította át a keresztény művelődés, a keresztény kultúra.

A letelepedett, kulturásan fejlődő európai világ rettegve látta a vakmerő lovas csapatokat, a melyek bekalandozták földjeit, kirabolták kolostorait és városait, fölégették falvait és rabszjira fűzték népeit. Lasankint kiismerve őket, bátorságra kapott és megpróbálta az ellenállást. Egyszer máskor sikerült és megverte a betörő pusztítókat rendezett seregeivel. Ennek híre kelt és a pusztító betörések ritkábbak lettek.

A fejedelmi család és a nemzet vezető főbbjei kezdtek megismerkedni a nyugati eszmékkel és a keresztény kultúra alapjaival. Belátták, hogy nekik is csatlakozniok kell a keresztény nyugathoz, ha itt akarnak maradni és nemzetük életét, fejlődését biztosítani akarják, másként elnyeli őket a népek nagy áradata.

Betelepedésük után száz évvel ez a kérdés tolt elötrébe. Ez volt a nyugati népekre nézve a magyar kérdés, — a magyarokra nézve pedig ez volt a lét és nem lét: az élet kérdése.

A nagy kérdéseknek, a nagy eszmék fejlődésének a népek és a nemzetek életében az a törvénye, hogy az eszmék megérésének idején támadnak kiváló emberek: lángelmék, a kiket évszázadok rejtjenek méhükben s a kellő idő lejártával megszületnek és nemsokára bennük kezd az eszme ragyogó világot szórni s a rokon lelkek millióin visszatükrözik a reájuk szórt vakító fény. — Épen olyan biztos törvény ez a lelkek fejlődő világában, mint a fizikai törvények a testi mindenségben. A világot kormányzó Gondviselés ezer meg ezer rejtett szálat fűz össze az évek során láthatatlanul és azokból évtizedek múlva kipattan egy tűzhányó vulkán a tenger fenekén és föl-emel egy új száraz földet. Elötré egy ködfolt az égboltozaton és abból kifejlődik a nap a körülötte bolygó csillagokkal. A lelkek világában is előjön egy ember: ellenállhatatlan fényű megjelenése az új eszmének, — azért hisznek neki a népek és követik őt.

Ilyen biztos fellépésű, a kellő időben megjelenő napja a magyar szellemi égboltozatnak Szent István király, a kiben a keresztény szellem, a keresztény eszme magyar formába öltöztetve megtestesült és szokatlan fényvel ragyogja be a négy

folyó és hármaz bérez országát s mintegy varázslat ragadja magával néhány évtized alatt népének százazzeit. Ő a magyar idők teljességének föl-kent prófétája és apostola.

Szent István királyban az igazi mély-séges vallásosság testesült meg. Olyan vallásosság, a mely nemcsak a templomban nyilvánult jámbor fohászok és imádságok alakjában, hanem a mely áthatja az embernek egész lelkét és minden cselekedete, egész élete ennek a belső vallásos iránynak a kivirágzása.

Egész életének minden törekvésével, minden buzgóságával hirdette, terjesztette magyar népe között a keresztény vallást. Ezért fejedelmi bőkezűséggel alapított kolostorokat, hogy ott az ifjúságot tanítsák, épített templomokat, alapított püspökségeket és ellátta azokat a vallás hirdetésére és megerősítésére, a jótékonyág gyakorlására szükséges javakkal. Országának szervezetét úgy alkotta kora szükségleteinek megfelelőleg, hogy az egyházi szervezet a legszorosabb összefüggésbe került a világi kormányzattal és annak szellemére keresztény irányban gyakorolható üdvös befolyást.

De nemcsak mint ur és parancsoló végezte el István a fejedelmi trónon kötelességeit népének boldogítására, hanem szívének igaz krisztusi érzülete eltöltötte lelkét avval a tudattal, hogy az ország első ura is ember, a kinek saját lelkét gondozni, nemesíteni, üdvözíteni kötelessége. Ezért aztán ő maga személyesen is hirdette Krisztus tanítását élő szóval, a mikor tehette, számtalan esetben. De nem maradt a szónál, hanem igyekezett mindenben a legbuzgóbban betölteni a szent tanítást és az evangéliumi példa adást. Éjnek idején titkon vitt a szegénynek segítséget, — éjnek idején föl-kelt és

Fischer, Móldvay és Neumann

ÁLTALÁNOS ÜGYNÖKI ÉS BIZOMÁNYI IRODÁJA.

A NORTH BRITISH AND MERCANTILE INSURANCE COMPANY GÖMÖRMEGYEI FŐÜGYNÖKSÉGE.

A HOLLANDI ÉLETBIZTOSÍTÓ R.-T. FŐÜGYNÖKSÉGE.

RIMASZOMBAT, KOSSUTH LAJOS-U. 2. I-ső EM. TELEFON 54. SZÁM. TELEFON 54. SZÁM.

Közvetítünk:

jelzálogkölesönöket földbirtokokra, házakra és telkekre, építkezési kölcsönöket, conversiókat, ingatlanok vételét és eladását, bérleteket.

Elfogadunk:

parcellázások, finanszírozások valamint egyéb pénzügyi műveletek keresztülvitelére vonatkozó megbízásokat.

Kieszközlünk:

személyi hitelt földbirtokosok, kereskedők, iparosok s hivatalnokok számára gyorsan és diszkrétan. — Tisztviselő kölcsönöket előkelő bankösszeköttetéseink révén kezes nélkül, előnyös feltételek mellett életbiztosítás s fizetésteltetés ellenében.

Saját jól felfogott érdeke, hogy bármely ügyes-bajos dolgában irodánkat felkeresse. — Felvilágosítás díj-talan. — Előzetes költségei nincsenek.

ajtóbetéve egyesíté lelkét Istenével, kérte bűneinek bocsánát, mikor a világ nem látta őt. Az akkori kor telve volt Krisztus bűnbánó szellemével és a lélek gyöngéd megindulásával igyekezett Krisztus példáját betüszterint követni.

Miután első királyunk élete valóban a hithirdető apostolok életéhez hasonlított és a trón magasságával egyesíté a legmélyebb krisztusi alázatosságot: ezért mondjuk, hogy szent István apostoli király, a magyar nemzetnek nemcsak királya, de apostola volt. És hogy kitűnően betölté hivatását, arról tanuskodik immár kilencszáz esztendőnek történelme, a mely azt bizonyítja, hogy szent István tanítása és szervezete nyomán fennmaradt a magyar nemzet a legsúlyosabb megpróbáltatások között, fennmaradt Magyarország és új életre ébredt a százados pusztítások után.

A történelem nagy tanúsága ez. Erre figyelmeztetjük magyar véreinket és a magyarral rokonérzésű testvér népeket, a kik hazánk határain belül közös történelmi multat átélve, velünk együtt fejlődtek.

Nem akarjuk mi a középkort visszahozni, nem áhitozunk mi annak elavult intézményei után, a melyek a maguk idején kitűnően megfelelték rendeltetésüknek. Hanem azt akarjuk, hogy a mi a középkorban nagynak, nemzetfenntartónak, léleknesesítőnek bizonyult, azt az alapot: Szent István szellemi alapját, a megváltozott viszonyokhoz alkalmazva tartsa meg örökké a mi magyar nemzetünk. Tartsa meg lelkes magyarságát, nemes vetélkedését mások bántása nélkül; tartsa meg igazi, belső keresztény vallásosságát a nélkül, hogy másokat sértene. De a maga lelki javaiból ne engedjen egy szikrát sem, őrizze, védje azokat, mint drága kincset, mint szent István örökségét, — vallja és hirdesse bátran, hogy ezek az életnek örökkévaló,

elévülhetetlen kincsei, a melyeken nem változtat semmit az, hogy ma lóhát helyett gőzvasuton, bicziklin vagy automobilon járunk, nem változtat semmit az, hogy földmivelés helyett bányászunk, részvényt irunk alá, gyárat alapítunk, könyveket nyomtatunk. Mert ezek a lelki kincsek, ezek a vallási javak örökkévaló szükségleteinket töltik be, a melyekre az élet minden körülményei között nagy szükségünk van, mint vigasztalásra, erősítésre, belső erkölcsi alapra és ettől annál kevesebbé válhatunk el, mert a gyárat, részvények, könyvek, nagy forgalom sivárabbá, zavarosabbá, nehezebben eligazodhatóvá tették életünket és annak erkölcsi czélját. Ezért szent István örökségére, a keresztény vallás lelki kincseire manapság sokkal nagyobb szüksége van a magyar nemzetnek mint a középkor egyszerű, patriarkális viszonyai között volt. Csak ezek és az ezeknek belső, lelki gyakorlásából áradó lelki erő megújulása teheti ismét eggyé, naggyá, fejlődésre képessé ezt az árva, sokat szenvedett nemzetet. Ezt tanuljuk szent Istvántól, erre segítsen a magyarok Istene!

—h.z.—

Széljegyzetek.

A szép öntudat lelkes érzelmekkel száll az életszemlélet emelkedett mezőire és innen fakasztja a világnézetek gyönyörűséges képeit. Mint egy művészi ihlet, mint valami teremtő erő úgy áll ez az öntudat az élet fölött. Mintha csak lépcsőkön járna, addig emelkedik, míg csak tud. Nem ismer határt. Egy jelszava van: a sursum! Fölfelé!

S mikor fönt van és megáll, akkor visszanez. E nézés, e visszatekintés egy nagy tekintet! Határtalan, mérhetetlen. Kerülete a tér, térfogata a lét és tartalma az élet. Önmagához viszonyítva kicsiny ez a tekintet, de mivel tartalma a szellemiség, ennek révén urrá vergődik és úgy néz ki a világ felett, mintegy mindent átölölő erő!

Akárcsak a nap! A nagy mindenségnek pa-

Nem sirján zokog fészkeinek a nő,
Pernyéje felett virrasztja az éjt...

Még nem nyugszik ott Rimakokova.
S nem temetkezett hamvaiban el,
Zárókövednek nincs rajta joga,
Abból a remény emléket emel.

...Még nem vészett el...? Ki kér hát segílyt?
És a nyomornak ki hallja szavát...?
Emberek! Hé, ti! melyitek nem félt,
Ha jönni látta magát a halált...?

Jaj, csendesebben felesigázott lant!
A ki kérni mer, szépen merje azt.
S ha nem hallják fent, meghallják alant,
Saját lelkedben nem lelvén vigaszt.

Kérj, sirj és kiált... De nem. Hasztalan,
Aki ezt látja, nem várja szavad:
Ha adni akar, csak egy szíve van,
Odaadja, mert ugyis megszakad.

Telek A. Sándor.

A Kakason.

Irta: TRAUM PÉTER.

A Kakashegy lejtőjén kapaszkodtam fölfelé. Váltakozó érzelmekkel, fokozódó vággyal törekedtem a csucsra. Szerettem volna megtudni, hogy milyen lehet az a tájkép, melyet fárasztó kuszással szerzek meg magamnak.

Annál is inkább vágytam én erre, mert a büszke Kakas ezt a vágyat szinte kiváltja az emberből. Ugy ráterpeszkedik hatalmas testével a murányi fensikra, mint hogyha csak tudná, hogy ő az ur rajta. Tudja biztosan, hogy ő hordja a fejét legmagasabban, mert még Putnok

rányi porszeme ez is. De azért van egy világ, melynek ő a mozgató ereje. Mivel neki meg tartalma a fény, hát ez a megoszolhatatlan erő igába hajt holdat, földet és csillagokat. Kikezdi a göröngyöt. Elészti az életet. Eleveníti a színt és bájossá teszi a létet.

Igen, ilyen az emberi öntudat, az emberi szellemi állag! Egy szép napsütés életünk egén. Egy ragyogó fény a sötét űrben. Egy teremtő erő a küzdelmek zürzavarában. És minek tagadnók: ez a mi életünk lényege; ez a mi létünk tüze; ez a mi törekvésünk energiája. Boldogok vagyunk, ha látunk; nyugodtak, ha értünk; megelégedettek, ha nem bujkálunk a sötétségben, ha melege valóságos naptüredt ad a rejtélyek idegölő munkájában kifáradt eszmékre!

Ennek az emberi szellemi állagnak vannak munkatársai. Hárman. Az ész, az érzelmek és a szív! Ez a hármas összetoglalat az emberi szentháromság. Hárman egy egységben. Három különböző működésben, de egyteremtő, egy lényegben: az emberben.

Mikor pedig ezt így merészen leírom, ne szaladjunk a bölcsélet elveihez az előbbi kitélt lesajnáló kifejezésekért, hiszen a bölcsélet taglalhatja az embert másképpen is. Ő szét-szedve tárgyalhatja az embert, részekre bontva. Ilyenkor pedig hasonlít ahhoz az operatőrhez, a ki nek szét kell darabolni az ember mellét, ha a szívhez és a fejt, ha az egyvelőhöz akar jutni.

Epen azért legjobb, ha nincs szükség semmiféle darabolásokra; legjobb, ha meg van az egészséges emberi lény, a hol a rendes működés teljessége az összes részek együttes szemléletét teszi szükségessé.

Igy pedig tényleg hárman vannak. Az ész, a szív, az érzelem. Ezek az: ember! Ezek hozák működésbe ezt a különös lényt, a ki ért, érez és mozog! Azt lehet mondani, hogy az érzelem a szén, a szív a tűz, az értelem meg a gőz. Ha ezek egy megfelelő gépezetben: emberi szervezetben rendeltetésszerűen összeolvadnak: akkor támad a mozgás és ebből az élet. Így mondja ezt a latin mondás: in motu est vita, mozgásban van az élet!

Fűzzük most ezt a hasonlatot tovább! Tehát érzelmeket dobálunk a szívbe, ebbe a folyton égő, izzó kohóba. Ennek tüztől lángot kapnak az érzelmek. E lángok az értelem tényébe kerülnek s akkor jön létre az elhatározás és ettől az: indulás. Épügy, mint a gőzgépnél történik.

Ez indulás által a gépezet, vagyis az ember különböző állomásokra kerül. Oda kerülhet az

felől is látják. Azért úgy néz ki, mintha ő öröködnék az egész tensik fölött. Büszkén is hordja a fejt, hetykén is tartja a nyakát, akár egy — kakas...

Tehát utban vagyok! Itt állok még a Kakas lábánál. Tudom, hogy már a lejtőjén vagyok, de azért ez még csak az ut kezdete. A Kakas meg se mozdul; mi az egy óriásnak, ha egy téreg kuszik a lábán. Azért én még egyszer fölnezek a csucsra s habozom: menjek-e, vagy sem. Mert elfog a habozás: messze az ut nagyon. De mikor fölnezek fényves tetejére, mégis csak urrá lesz az elhatározás bennem. Hát nem tudnám én legyőzni azt az akadályt, melyet épen a Kakas támaszt hosszú lejtőjével? Legyőzöm! Épen ezt az akadályt, ezt a hosszú utat győzöm le s a — fejt, a csucsra hálok.

Igen, megyek. S amint megyek, a Kakas aljának erdejében vagyok. Most aztán nem látok semmit. Se csucsot, sem hegyet, csak a rengeteg erdőt. Előveszem az iránytűt és járatlan utakon is tudom, hogy a csucsra kell érnem.

Az erdőben mélységes csend van. Magam is nesztelenül haladok szinte. Csak néha recseg a lábam alatt egy száraz galy s ez visszhangzik az erdőben. Ekkor látom, hogy néhány madár ijedve repül tova. Egyéb azonban nem történik. Igaz, közbe-közbe elrohan egy szélrohám is a hatalmas fák koronája fölött, meg is rázza jól, de aztán elül és én — megyek.

Most fölérlek egy tisztásra. Gyönyörű füvezete pihenőt kínál. Rádülök. S tényleg, mint a selymes párna olyan finom puhaságu a pázsit. Nekem meg oly jól esik a pihenés, mert már egy órája megyek.

Pihenés közben elmerengek. Fölötöm szememet az égre. S ez olyan szépen, olyan biztatón

TÁRCZA.

Rimakokova romjain.

Verjek itt kobozt, hol lehull a dal
S üszökbe veti szárnyait a szél...?
Kisértő szellem; feltörő sóhaj
Bolyong szerzte itt, az is elalél.

Daloljak-e itt? verjem lelkemet
Korbácsütéssel hajtva dalra fel?
S mig annyi könnyet titkon eltemet
Nem szakad-e meg láttán e kebel...?

Dalolni fogok:

„Ahol oly sivár

És vigasztalan a jövő, a múlt;
Itt, hol a múlás fennkisértve jár,
A hol egy világ láng-ölébe hullt;

A hol elmegyén sirván a romon:
Fojtva felzokog, ki dalolt elébb?
S nem osztja búját barát és rokon,
Magának is van — jaj több, mint elég!

Saját bajára nincs elég erő,
S a más keservét osztja kénytelen;
S zugolódni, ha elég vakmerő,
Megfeddi a más, mig tova megyen.

Hol vetné meg itt lábát a béke!
Hol hitet tör a kétségbeesés,
Hol a krónika zord feketébe,
Fekete lapra feliratot vés:

„Itt nyugszik...”

Megállj, enyészto idő!
Még nem nyugszik ott, csupán elalél.

élet különböző pontjaira és öntudatával szépen, rendesen bírhatja ezeket. Fölszállhat a magasba, mint a teremtés koronája, mint az Isten rokona és tudhatja, érezheti boldogan, hogy minden az övé. Mig meg nem zavarodik, a három elem nem teszi boldogtalanná.

Azután a magas szemléletektől ha eltekint, leszállhat az élet nyüzsgő áradatába és itt is lehetnek boldog állomások. S ha fönt a belátó értelem volt az ur, itt lent a szívnek adhat elsőbbséget, de ne az értelem rovására. Itt aztán virágos réteken járhat. Elmehet oda, ahol minden virág nyílik, orgonától a kis gólyahírig.

Igen, eloszlathatja a telet; örökös tavaszt csinálhat, a hol a fecskék ki nem vándorolnak. Tele lehet ez a szív tüzzel, rajongással. Ez áradatban érezheti azt is, hogy keblére ölelhetné az egész világot. Vagy a mint a nóta mondja: megölelném az egész világot, hozzád vinném mind-mind a virágot. Szóval lehet olyan állomás is, melyre ez van fölírva: a szerelem állomása.

Azután oda is jöhet, hol a családi élet gyönyörű állomása van. Itt is lehet csupa belátás, csupa öröm, csupa nagylelkűség, csupa önteláldozás, szóval csupa ember: ésből, szívből, érzelemből álló ember!...

De jaj! Vannak állomások, a hol szétrobban a szerkezet! És miért van ez? Miért? Itt gyászjelentést kell írni! Mikor a belső részek összhangja megzavarodik és jön egy időelőtti végállomás — a halál!

Micsoda állomások azok, melyeknél elvesz a belátás és őrlőng a szív és vadul az érzélem? Mi az, hogy tigrissé válik az ember és vérszapot kíván és markolász az áldozatok vérében? Itt valami bomlasztó széthuzás történik az egységben és szétrohad. És ki telelős érte? Kicsoda, mondjátok meg?

Ott Edelényben, a hol kiirtotta az ember, e név örök szégyenére, az életre még jogosult zsidó családot. Hát mi ez? Az orvosok minden tudománya ott asszisztált a szerencsétlen *Czeizler Gizella* mellett és fővilágosítást várt egy leánytól, a kinek önkívületi állapotában is ez a nemes szó jött csak az ajkára: *anyám!*...

Ott Csomádon, a hol szétfröccsent agyvelők, egy gyanutlanul alvó család álmának rettenetes roncsai maradtak, mi volt? Ki ért ilyen állomásra? Ki tette?

Ott Szegeden, a hol Szalma István a bitófára szegezi fölbomlott szervezetét: mi ez megint? Helyes lehet ez, hogy ez rendes dolog? Mikor Szalma a bitófa alatt a király nevének hallatára lekajja fejéről a kalapot és katonásan összeüti

néz reám kék boltozatával, mint egy szerető szem meleg tekintete. E benyomás alatt elfelejtkezem magamról s valósággal beleolvadok az — égbe ...

Egyszerre csak zörejt, neszt hallok. Hallom, hogy valami halk léptek közelednek felém. Leveszem szemem az égről s várok és várok. Fűrészelve nézem a tisztást körülvevő bokrokat. A lépések zaja eláll. Figyelek. Nézek. Amint nézek, látom hogy mozdul egy bokor ... s a következő pillanatban egy szép őzike dugja ki eleven fejét a bokorból.

Rám néz, én meg ő reá. Jó ideig. Én mozdulatlan maradtam, csak néztem aranyos, okos tejét. Legjobban az tetszett, hogy nem ijedt meg tőlem, hanem kékes-szürke szemeivel nézegetett engem is. El lehet képzelni, hogy előbb a kék ég, most meg két ragyogó szem, milyen benyomást gyakorol az emberre. Igen, szinte úgy láttam, hogy az őzikének szeme olyan, mint egy megtört, kékszinű szem, melybe belesik az érzélem ...

Persze, ez a jelenet nem tartott nagyon sokáig. Az őzike megunt és otthagytott a faképnél. Mit tudta ő, hogy én is érző, élő lény vagyok. Hát megfordult és elment. Nem gyönyörködhettem benne tovább.

Azért én is elhagytam a tisztást. Mentem följebb. Tudtam, hogy még hosszú ut áll előttem. Amint megyek, újból zajt hallok. Csakhogy nem olyan finom zajt, mint előbb az őzikénél, hanem durva, lármás, rohanó zajt. Megszeptentem, mert tudtam, hogy a mi durvábban jó, hát durvábban hat is. És igazam volt. Egy vaddisznó-csorda iramodott el mellettem. Bizony, ezeknél nem gyönyörködtem, csak örültem, mikor hátam megett tudtam őket ...

a bokáját, érthetetlen hidegvérrel úgy tűnik föl, mintha újra mondaná:

Ótelsége kívánsága
Betyár menj a bitófára,
Szalma István állj alája!

Nos és ez a végállomás? Ez a vég? Ez kell? Ez helyes? Van-e bosszu, szerelem, kékj, gyönyör, pénzvág, betyár virtus, mely ezekre jogosít?

Oh, hagyjátok gondolkodni az embert: e gondolattól válik érthetővé a világ!...

És hagyjátok nemesen érezni, mert különben szétveti a vil... eh, elég!

Meghívó.

A Magyarországi Kárpátgyűlés Keleti Kárpátok osztálya folyó évi szeptember hó 8-án, délelőtt 11 órakor, Rozsnyón XXXIV. közgyűlését tartja.

Ezen közgyűléshez és a vele kapcsolatos kirándulásokhoz az M. O. Kárpátgyűlés tagjai és barátai tisztelettel meghívotnak.

Program.

Szeptember 7-én csütörtökön délután, vagy szeptember 8-án, pénteken reggel érkezés Rozsnyóra. Szeptember 7-én este ismerkedési estély.

Szeptember 8-án pénteken (ünnepnap). A város megtekintése. Délelőtt 11 órakor közgyűlés, fél 1 órakor társasbéd. Délután fél 3 órakor kocsin Krasznahorkára. A vár, valamint régi középkorbeli és különösen a rákóczi korból származó művészeti emlékeinek megtekintése (Serédy Zsófia el nem porladt teteme,) képtár és a mausoleum megszemlélése. Este közös vacsora Rozsnyón.

Szeptember 9-én szombaton. Reggel 5³¹ kor indulás vasuton Rozsnyóról a Sajó és Csetnek völgyön át Nagy-Szabosra, hová délelőtt 9¹³-kor érkezünk. Magyarország legnagyobb papirgyárának megtekintése után közös ebéd. Délután indulás 5³⁴-kor, Pelsőczre érkezés 6³⁹, vacsora, meghálás.

Szeptember 10-én vasárnap. Reggel 6 órakor indulás kocsin a sziliczei jégbarlanghoz, hová 8—1/2 9 órakor érkezünk meg. A barlang megtekintése. Innen indulás 10 órakor, Pelsőczre érkezés 12 órakor, ebéd. Délután 2³²-kor elutazás Budapest, Miskolcz, Kassa, Debreczen stb. irányban.

Aki innen az Aggteleki barlanghoz is elmenni kíván (2 órai kocsit) sziveskedjék ezen

Ezután ismét fölértem egy tisztásra. Nem akartam lepihenni újra, csak megálltam a közepén egy kissé és természetesen szénézttem. A nagy utaknál a kis időre szabott pihenők csak még jobban ernyesztenek. Azért tovább!

Csakhogy, nem mentem tovább ... Mert a hogy indulni akartam, valami papir darabot láttam magam előtt. Eddig nem is vettem észre, pedig előttem feküdt. Fölveszem és olvasom. Ez áll rajta! Szórol-szóra, amint megvan írva. Ne higgye senki, hogy ez koholmány, mert valóban igaz. Ugy, amint következik:

„Az én egyetlen világomnak, ragyogó szép csillagomnak; engem éltető, melegítő aranyos napomnak; a nekem legkedvesebb, édes imádni való nőnek; soha el nem telejthető drága kin-csemnek; egyedüli örömmönek; szívem kitorölhetetlen bálványának; ölelni, csókolni való, kedves édes, édes, százaszor, ezerszer édes J ... (itt ki volt szakítva a név többi része.)

Majd így következett:

... „ugye szeretni fogsz engem? Látod, nekem mindenem úgy fáj s mégis olyan jól esik, ha rád gondolok. Valamikor csak másképp lesz minden s én mindent el tudok tűrni, csak azt nem, ha te már nem volnál az enyém. Én nem törődöm senkivel, csak veled. Nekem nincs senkim, csak te. Kérlek, szeress engem. Ha most előttem állanék, letérgyelnék előtted és könyörögnék neked és mondanám: édes, örökre édes drága angyalom, nézd már az egész világ ellenem van; már mindenki kezd hidegülni tőlem, hát te is így akarsz tenni? Én nem bánom a világot, mert érted odaadtam az egész világot, becsületemet, mindenemet. Hát most, ha te engem elhagysz, mi marad nekem? De ugy-e,

szándékát szeptember 8-án bejelenteni, hogy a kocsikat megrendelhessek.

Jelentkezés és költségek: A szállás, kocsik és ellátás megrendelhető a tisztelt résztvevő sziveskedjék jelentkezését legkésőbb f. évi augusztus hó 31-ig alulírottához elküldeni.

A jelentkezésben megjelölendő:

1. A résztvevők száma, név és foglalkozás (hölgyek külön).

2. Érkezés napja és vonata Rozsnyón.

3. A kocsi fejtébe Krasznahorkára, Pelsőczről a sziliczei jégbarlanghoz és a pelsőczyi valamint a nagyszabosi ebédért (ital nélkül) személyenként 10 korona postautalványon alulírott címére egyidejűleg elküldendő.

4. A m. kir. államvasutak a vonalaira szokásos menetdíjkezdményt engedélyezte, ezért a jelentkezésben kitüntetendő, kinek a részére állítandó ki az ehhez szükséges igazolvány.

Budapest, 1911. augusztus hó. Tisztelettel *Szegmeth Károly*, ügyvivő alelnök. Budapest, VII. Arén-ut 70.

Szülők figyelmébe!

A polg. leányiskola igazgatója, Kárpátiné Kardos Jusztina távollétében az igazgatói teendők végzésével *Nagyné Melczér Mária* tanítónőt bizta meg. — Hivatalos óra: délelőtt 11—12.

Értesítés.

A rimaszombati állami elemi fiu- és leány-, valamint az utóbbival kapcsolatos ismétlő iskola növendékeinek beírása szept. 1—7. napjain az illető iskolákban minden hétköznapon d. e. 8—11, d. u. 2—4 órákban lesz.

Rimaszombat, 1911. augusztus 15.

Az igazgatók.

Hírek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy ugy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

te még szeretsz? Ugy-e, neked jó szived van? Ugy-e, még jó vagy hozzám? S ugy-e, aranyom, ha koldus volnék s ott állnék az ajtódban, ugy-e, még ott is adnál egy édes csókot a darab kenyérhez, mit a koldusnak szoktak adni ...

Mikor ezt a levelet, vagy mit, elolvastam, egészen elfelejtkeztem magamról. Nem tudtam, hogy mi az. Egy élet tragédia sejtelve csapott meg. Ki írta és kinek? Mi ez? Elolvastam még egyszer és letettem, a honnan fölvettem.

És mentem tovább. Rövid félóra mulva fölértem a Kakas tetejére. Csakhogy csalódtam. Még pedig nagyon. Mindent hittem volna, csak azt nem, hogy céloamat nem érem el.

Mert ime, amire fölértem, felhők borították be az eget. Nem láttam messze. A környék ismert hegyeit láthattam csak meg. Pláne, mikor Miskolcz, Putnok meg Rimaszombat felé néztem, egy sötét felhő jött biztosan legfelsőbb rendeltre és elzárta a kilátást. Sőt nem csak ezt tette, hanem még le is öntött olyan bőségesen, hogy ha száraz kóró lettem volna, hát menten kivirágzottam volna.

Ez után mit tehettem mást, minthogy jöttem vissza. Ugyanazon az uton. Letelé már gyorsabban ment. Nem is álltam meg sehol. A levelet se láttam már ott, a hova visszatettem és az őzikével sem találkoztam.

Mikor már lent voltam egészen, még egyszer visszanéztem a Kakas tetejére s bosszúból csak ennyit tudtam mondani: Megállj Kakas, még kitekerem a nyakad ...

Lám, így fest egy szürke lap a szürke élet szürke naplójából.

A király születésnapja. Városunkban f. hó 18-án szokott módon megünnepelték a király születésnapját. A középületekre kitűzték a nemzeti színű lobogót s a helybeli róm. kath. templomban ünnepi istentisztelet, nagymise volt, melyen az összes hivatalok képviselői testületileg megjelentek, így a vármegyei tisztviselők Minaji *Bornemisza* László főispán és Kövecsesi *Lukács* Géza alispán vezetése alatt, a kir. törvényszék bírái *Kolbay* Sándor elnök vezetésével, a többi állami hivatalok tagjai főnökeikkel élükön, kivonult a méntelep legénysége is teljes díszben. A nagymisét *Bencsik* Sándor hittanár végezte papi asszisztenciával, a kóruson *Uthy* Antal kántor énekelt hazafias tartalmu szent énekeket.

Személyi hírek. *Kubinyi* Ferencz megyei főügyész hazaérkezett szabadságáról, helyette dr. *Baksay* Dezső alügyész vett most már szabadságot. — A főügyész szabadságát *Stoosz* furdón töltötte.

Dr. *Dorgó* Gábor kir. törvényszéki bíró szintén hazaérkezett szabadságáról.

Hámos Aladár, az ismert nagy vadász Somogyba utazott pár hétre, hogy az ottani nagy szárnyas vadászatokon vegyen részt.

Madarassy Iván ratkói főszolgabíró 5 heti szabadságot vett igénybe.

Dr. *Soldos* Béla megyei aljegyző, lapunk belmunkatársa 4 heti szabadságra távozott ifju nejevel Runyába, szülői otthonába.

Csizi *Molnár* József takarékpénztári ügyész családjával Pöstyén fürdőből f. hó 14-én hazaérkezett a sikeres kura után.

Csetneki *Gyürky* Pál, a kishonti egyház közszeretben álló főesperese f. hó 16-án a Tátrából családjával hazaérkezett.

Dr. *Löcherer* Tamás tb. megyei főorvos, vármegyei közkórházi igazgató, fiával és *Szemann* Endre préposttal külföldi utjáról egy havi távollét után f. hó 19-én este hazaérkezett.

Dr. *Kovács* László, városunk polgármestere szabadságáról f. hó 15-én hazaérkezett, s már 16-án megkezdte hivatalos működését. A polgármester *Tóth* Béla városi mérnökkel együtt résztvett a drezdai egészségügyi kiállításon, honnan a kiküldöttek gazdag tapasztalatokkal tértek haza.

Singer S. Leo kerületi főrabbi f. hó 13-án négy heti kurára Marienbad fürdőbe utazott.

Dr. *Musotter* Miklós kir. törvényszéki vizsgálóbíró f. hó 21-én hatheti szabadságra utazott. távollétében a vizsgálóbírói teendőket *Mészáros* István helyettes vizsgálóbíró látja el.

Dr. *Zehery* István kir. törvényszéki és fogházorvos f. hó 19-én 8—10 napra a Tátrába utazott.

Vékey Zoltán ujvidéki kir. törvényszéki bíró 10 napot töltött városunkban sógoránál: *Terray* Istvánnál, s f. hó 17-én elutazott.

Bírói kinevezés. A király *Cseh* István helybeli kir. törvényszéki bíró kir. táblai bíróvá nevezte ki. A kinevezés híre már mintegy két hét előtt érkezett ide, de annak közlésével nem akartunk indiskréziót elkövetni. Most azonban már megjelent a Hivatalos Lapban s örömmel adjuk közre a hírt, mely széles körökben igaz örömet kelt, mert *Cseh* István az új kir. táblai bíró nemcsak az igazságszolgáltatás terén fejtt ki évek hosszú sora óta komoly és érdemes munkát, de társas életünknek is rokonszenves, kedvelt tagja. Egyházi téren is mint felügyelő kiveszi részét a munkából. Hosszu ideig működött a helybeli kir. járásbírósnál s itt nem egy nagyfontosságú ügy nyert olyan elintéztést, hogy annak nyomán közmegegyezés fakadt, mert tárgyilagosan, megfelelő jogtudással és érzékkel helyezkedett arra a magaslatra, melyről nyugodtan — minden érdek fölé emelkedve — ítélkezhetik a bíró. Később a kir. törvényszékhez neveztetett ki bíróvá s itt mint vizsgálóbíró is huzamosabb ideig működött. *Kolbay* Sándor táblai bíró kir. törvényszéki elnökké történt kinevezése óta ő az elnök állandó helyettese, az elnök akadályoztatása esetén tárgyalásokat vezet; legutóbb a munkásbiztosító választott bírósági elnökévé neveztetett ki. Ismételjük, hogy sikeres és buzgó működésével már régen rászolgált a kir. táblai bírói rangra és a most jött kinevezés hírét bírói és társadalmi körökben őszinte örömmel fogadják. Mi

is melegen és szívélyesen üdvözöljük az új táblai bíró s további működéséhez teljes sikert kívánunk!

Változások a magasabb bírói karban. A fővárosi lapokból értesülünk, hogy az életbe léptetendő polgári perrendtartással kapcsolatban az igazságügyminiszter már most óhajtja a főbb vezető állásokat új erőkkel betölteni. A hivatali szünetidő leteltével nyugalomba megy *Berczelly* Jenő a kassai kir. tábla elnöke s helyébe a hír szerint: *Péchy* Aurél jön. Érdekes, hogy *Sztaniszlavszky* Adolf, ki a helybeli kir. törvényszéknél ügyész volt, most Nagyváradra táblai elnökké lesz kinevezve.

Igazságügyi kinevezések. Lapunk más helyén emlékezünk meg arról, hogy a király *Cseh* István helybeli kir. törvényszéki bírónak a táblai bírói címet és jelleget adományozta. Ezenkívül következő igazságügyi kinevezésekről ad hírt a hivatalos lap pénteki száma: dr. *Kalocsay* Kálmán miskolci kir. törvényszéki bírónak, *Benyó* László helybeli polgártársunk vejének a király a kir. ítélőtáblai bírói címet és jelleget adományozta, továbbá *Szakmáry* Gyula, sokáig itt működött, jelenleg trencsényi törvényszéki bíró, dr. *Schirilla* Achill budapesti büntető járásbíró, *Soós* Béla itteni születésű kassai törvényszéki bíró a VII. fizetési osztályba sorozott törvényszéki bíróvá, illetve járásbíróvá nevezettek ki; továbbá *Smál* Gyula helybeli kir. járásbíró albiró, *Hubay* Béla tornaljai és *Baksay* József marosludasi járásbíró albiró, jelenlegi állomáshelyén való meghagyással, járásbíróvá nevezettek ki.

Kinevezés. Vármegyénk főispánja *Hegyessy* István és *Smál* József végzett joghallgatókat díjas közíg. gyakornokokká nevezte ki s szolgálattételre egyelőre a vármegyei központba rendelte be őket.

Tanítói kinevezések. A vallás és közoktatásügyi miniszter *Breznay* Károlyt, *Moszka* Jánost és *Maszní* Erzsébetet a betléri, *Rákóczy* Balázst a nagyrőcei, *Szlopovszky* Pétert az oláhpataki, *Borzy* Istvánt, *Breznay* Gyulát, *Szücs* Tamást, *Szücs* Lajost, *Bacsoni* Sárát, *Tikár* Irént és *Vattay* Ilonát a putnoki, *Kacsó* Ignácot a tusai, *Kiss* Sándort a rakottyási, *Szücsné* Eisele Juliát a rimaszombati, *Kovács* Erzsébetet a garamszécsi állami elemi iskolához tanítókká, illetve tanítónökké nevezte ki.

Házasság. Szép családi ünnepély folyt le Berzétén folyó hó 16-án. Dr. *Batta* István békési főgimn. tanár vezette oltárhoz a kedves és művelt *Kolos* Sáriát. Az esketési szertartást *Dusza* János Pelsőcz agilis papja végezte, könynyekig megható remek beszédet intézvén az ifju párhoz. Tanúk voltak báró *Hámos* László volt főispán és dr. *Batta* Pál rimaszécsi ügyvéd, a vőlegény testvére. Az ifju pár az esküvő után a Tátrába utazott.

Adomány a rimakokovaiaknak. Gróf *Andrássy* Dénes, ki mindenütt első adományával, ismét fényes tanujelét adta határtalan nagylelkűségének és áldozatkészségének, amennyiben 1000 koronát küldött az alispánhoz a rimakokovai tüzkárosultak részére.

Telek A. Sándor ugyancsak a leégett rimakokovai károsultak segélyezésére kiadóhivatalunknál 2 koronát tett le. Rendeltetési helyére juttatjuk.

Pásztorlevél. Megjelent Sipeki Balás Lajos rozsnói püspöknek augusztusi pásztorlevele, a melyben egyebek között igen fontos a buzgó főpásztorok az a rendelkezése, hogy a a fiatalok javító nevelésének s a gyermekvédelemnek szolgáló jótékony intézetekről és a társadalmi szervezetekről a lelkészek összeírását készítsenek s az esperesek útján augusztus 20-ig terjesszék föl az egyházmegye főpásztorához.

Gyászrovat. E hó 13-án temették nagy részvét mellett dr. *Stojkovits* Emil megyebizottsági tag, huszárfőhadnagyot, a korán elhunyt igen népszerű és kedves modoru földbirtokost Várgedén. A temetést *Stefanik* János várgedei plébános, cz. kanonok végezte fényes segédlettel, melyben *Erdély*, *Krosnyiczky* és *Nyeste* plébánosok assistáltak neki. Jelen voltak: *Bornemisza* László főispán, *Lukács* Géza alispán, *Máriássy* László h. árvaszéki elnök, dr. *Valihora* János losonci apát-plébános, báró *Hámos* László ny. főispán, báró *Hámos* Antal és *Putnoky* Mór országgyűlési képviselők, *Szabó* László, *Fáy*

Antal, *Kaiszler* Gusztáv, *Alitisz* Miklós, *Vajda* Pál stb. földbirtokosok. A vármegyei tisztikar nagy része, a vidék intelligenciája. A község kisbirtokos osztálya gyászlobogó alatt. A temetés igen megható hangulatban folyt le s mindenkin meglátszott, hogy őszintén gyászolja az elhunytat és sietett mely részvételével a gyászoló család fájdalmában résztvenni.

Burger Arthur székelyudvarhelyi fiatal tanár, *Krizsó* Tamás helybeli fogházfelügyelő veje f. hó 16-án elhunyt. A fiatal 33 éves tanár halála mély részvétet kelt.

Özv. *Sarudy* Gyuláné szül. *Christélyi* Matild úgy a maga, mint az egész rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel jelenti a felejtethetlen jó férj-, gyermek-, testvér-, vő-, sógornak *Sarudy* Gyula ág hitv. ev. lelkésznek élete 37-ik, boldog házasságának 3-ik évében f. évi augusztus hó 15-én este 9 és fél órakor történt gyászszos elhunytát. F. hó 17-én d. u. 3 órakor a sajógömöri sírkertben örök nyugalomra helyezték hült tetemét. Kiterjedt rokonság gyászolja fiatalon elhunyt lelkész, kinek halála széles körökben keltett őszinte részvétet.

Igazgatósági ülés. A rimaszombati ker. munkásbiztosító pénztár igazgatósága ma — vasárnap — délelőtt rendes havi ülését tartja a pénztár helyiségében.

Kinevezés. Dr. *Krizsó* Jolán mármaroszigeti okl. középiskolai tanárnőt, ki csak mult héten tartotta esküvőjét városunkban, a vallás-és közoktatásügyi miniszter a IX. fizetési osztályba rendes tanárrá nevezte ki.

Kinevezések. A földmívelésügyi miniszter a m. kir. földmives-iskolák tisztii személyzetének létszámában eddigi szolgálati beosztásuk és illetményeik érintetlenül hagyása mellett *Bodrogykő* Zoltán a miniszteriumba behívott és *Mursitz* Géza helybeli földm. iskolai gazdasági szaktanárokat gazdasági tanárokká, továbbá *Raksányi* Gyula karczagi földmívelés-iskolai segédtanítót gazdasági segédtanárrá nevezte ki.

Katonai vizsgálat. *Saáry* Pál m. kir. honvédszázados érkezett városunkba f. hó 14-én abból a czélból, hogy a megyei központi és járási, valamint városi katonai igazgatást vizsgálja meg és a katonai ügyekkel foglalkozó tisztviselőket ez irányban, különösen pedig a mozgósítás alkalmával fogamatba veendő fontos teendőkkel megismertesse. Másfél hónapig fog vármegyénk területén tartózkodni a képzett és kedves modoru fiatal százados, s ezen idő alatt meglátogatja az összes járásokat és városokat.

Közigazgatási bizottsági ülés. A vármegye közigazgatási bizottsága f. hó 14-én tartotta rendes havi ülését *Bornemisza* László főispán elnöke alatt. A bizottsági ülésen 3 tag kivételével, — kik igazolással maradtak el, a bizottság többi összes tagjai megjelentek. Az ülésen *Lukács* Géza alispán, — ki szabadságáról visszaérkezvén, — először jelent meg, szép keretbe foglalt jelentésében emlékezett meg a közigazgatás menetéről, melynek során a megilletődés hangján emlékezett meg a rimakokovai nagy tüzvészről. Jelentésében kiemelte azt is, hogy távolléte alatt helyettese: dr. *Fornet* Gyula főjegyző és a jegyzői kar nagy buzgalommal, szorgalommal és szakértelemmel látták el teendőiket; minéltogva méltók dicséretére és a vármegye közönségének elismerésére. A szabadságon lévő *Kubinyi* Andor pénzügyigazgatót a bizottságban *Szombath* György helyettes pénzügyigazgató helyettesítette, kinek jelentése szerint az idei adóbefizetés kedvezőbb képet nyújt, mint a mult évi. Még mint fontosabb tárgyat kell kiemelnünk, a klenóczi ág. ev. felekezeti iskola államosítási ügyét. Már régen foglalkozik a vármegye e kérdéssel, mert az egyház, illetve a község anyagi ereje nem engedi az iskola fejlesztését, az államosításba pedig úgy látszik nem szívesen óhajtának belé menni. Nagy vita fejlődött ki e kérdés körül s végül a főispán véleményét fogadták el egyhangulag, mely szerint a községet egy végleges nyilatkozattalre hívják fel. Örömmel vette tudomásul a bizottság, hogy *Kertész* Lajos m. kir. állatorvos a földmívelésügyi miniszter által végleges törvényhatósági állatorvossá neveztetett ki; mert a kinevezett másfélévi helyettesi szolgálatával s ezen idő alatt tanusított szakértelmével és buzgalommal nagyon is reá szolgált a kinevezésre. Ülés után az alispán vendégszerető házában nagy ebéd volt, melyen a bizottsági tagok megjelentek.

Patronage egyesület gyűlése. A kir. törvényszék nagytermében f. hó 12-én Kolbay Sándor kir. törvényszéki elnök elnöklésével a Patronage egyesület előkészítő bizottsága ülést tartott, melyen Bornemisza László főispán is megjelent, s résztvettek azon többen a nemes ügy iránt érdeklődő hölgyeink közül is. Az emelvényen a zöld asztal mellett foglalt helyet dr. Kálniczky Géza és dr. Musotter Miklós. Kolbay Sándor elnök üdvözölte a megjelenteket, s előterjesztést tett a szűkebb körű bizottság által proponált alapszabálymódosításokra nézve, melyeket most már módosított alakban fog elfogadásra ajánlani a közgyűlésnek az előkészítő bizottság. Az új tervezet szerint 4 alelnök, 4 jegyző és a tervbe vett 80 helyett 120 választmányi tag lesz választandó. Elnök bejelentette, hogy eddig 9 alapító, 240 rendes, 219 pártoló és 165 működő tag jelentkezett, összesen 633. Még néhány iv nem érkezett vissza s biztosra vehető, hogy a tagok létszáma a 700-at eléri. Az előkészítő bizottság az alakuló közgyűlést augusztus 27-én délelőtt 1/2 12 órára tűzte ki, s erre meghívja a patronage országos szövetség és a fiatalokruak védelmére alakult kassai felügyeleti hatóság képviselőjét. — A közgyűlés idejének megállapítása után a vezetőség tagjainak kandidálására került a sor. Jelölt a bizottság egy elnököt a Bornemisza László főispán személyében, ki az ügy érdekében a megnyilvánult közóhaj elöl nem akart kitérni, s az elnöki tisztet elvállalja. Jelöltek négy alelnököt, egy titkárt, egy ügyészt, egy pénztárnokot, egy ellenőrt, egy könyvtárnokot és négy jegyzőt.

Halálozás. Dr. Fodor Béla helybeli járásorvost mély gyász érte, amennyiben testvére Fodor Dániel f. hó 16-án rövid betegség után Bácsbodrogmegye Mélykút községben elhunyt. F. hó 18-án temették el nagy részvét mellett.

Vettük a gyászjelentést, mely szerint Schmidt János Rozsnyó városi erdőmester f. hó 16-án 66 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt. Az elhunyt rég idő óta állott a város szolgálatában s úgy szakértelménél, mint kiváló jó modoránál fogva nagy szeretetnek örvendett. Temetése f. hó 18-án ment végbe nagy részvét mellett. Elhunytat kiterjedt rokonság gyászolja.

Évzáró vizsga. A helybeli m. kir. földmives iskolában az évzáró vizsga f. hó 18-án ment végbe, s megjelent azon a vallás- és közoktatási minisztérium képviselőjében Pogány István kir. tanfelügyelő is.

Választmányi ülés és bucsuestély. A Polgári Olvasókör választmánya e hó 14-én ülést tartott abból az alkalomból, hogy Kathona Géza polg. leányiskolai igazgatónak, ki 3 éven át buzgó és tevékeny elnöke volt a körnek, módot és alkalmat nyújtson egy utolsó találkozásra s egyuttal a búcsúzásra. Varga Lajos körü alelnök nyitotta meg az ülést, melyen a volt elnök — hivatkozva a közoktatásügyi minisztérium rendeletére, mely őt a közszolgálat érdekében máshová helyezte el Rimaszombatból — bejelenti a kör elnöki állásáról való lemondását; amikor ezt kötelessége megtenni, köszönetet mond a kör összes tagjainak a bizalomért, amelynek alapján őt az elnöki székbe ültette: ismerve azt a fontos hivatást, melynek betöltésére e kör hivatva van hazafias és kulturális téren, a kör iránti lelkes tevékenységet kötvén a választmány tagjainak lelkére, Isten áldását kéri a kör felvirágzására. Varga Lajos alelnök visszapillantván az elnök működésére, rámutat azon tényekre, melyek az elnök buzgó tevékenységét s ennek nyomán a kör előhaladását és fejlődését bizonyítják. Hálás köszönet mond mindezekért a választmány nevében és Isten áldását kéri a távozó elnök életére és további működésére. Választmányi ülés után a választmány és a kör tagjai igen szép számban szerény vacsorára gyűltek össze, melyen az elnök barátai és tisztelői közül is többen vettek részt s ott voltak a főgimnázium és az elemi iskolák képviselői is. A kör nevében dr. Csernay Dániel, dr. Benyó Gyula, Varga Lajos és Angyal István, az iskolák részéről pedig dr. Veress Samu főgimn. igazgató és Matolcsy Pál el. leányisk. igazgató mondtak búcsúüdvözlőket, melyekre a távozó Kathona Géza meghatóttan válaszolt. A vigalmi bizottság nevében Márkus László mondtott búcsúbeszédet. Még többen szólaltak fel s valamennyien annak az óhajuknak voltak tolmácsolói, hogy Isten ál-

dása kísérje a kör távozó elnökét! A társaság igen jó hangulatban éjtelenül együtt maradt.

Egyházmegyei gyűlés. A gömöri ág. hitv. ev. egyházmegye f. hó 9—10-én tartotta közgyűlését Rozsnyón. Az impozánsan és nagy érdeklődés mellett megtartott gyűlés keretében ünnepelték Terray Gyula kerületi főesperest, ki már 25 éve viseli e magas hivatalt és ezen idő alatt hazafiasságának számos esetben ragyogó tanujelét adta. Az ünnepeltetés kettős jelentőséggel bír, mert Terray főesperes a közel múltban ő Felsőge által az udvari tanácsossággal lett kitüntetve, az egyház tehát megragadta az alkalmat, hogy érdemekben gazdag főesperesét kitüntetésé alkalmából is üdvözölje. A gyűlésen jelen voltak a vármegye vezető férfiai nagyszámban. Hivatalosan a vármegyét Bornemisza László főispán és Lukács Géza alispán képviselték.

Vízvezetési munkálatok. Az akasztóhegyen serényen folyik a vízvezetési reservoir hatalmas mendenczójének építési munkálata. A földmunka befejezése után most már a medence cement falazása vette kezdetét, melynél 40 munkás dolgozik. A cement falazatot alátámasztó favázat, mely a cement megszilárdulásáig ott marad, f. hó 16-án beállították, s 10—15 nap alatt a cement munkálat is befejezést nyer. Amint a 400 köbméter víz befogadására alkalmas hatalmas víztartály elkészül, kezdetét veszi a város több helyén az u. n. csurgó alatt haladó vízvezetési csövek lerakása, s ezzel egyidejűleg a Vivericska forrásnál is megkezdődnek az építési munkálatok. Itt említjük meg, hogy f. hó 16-án a városházán Lukács Géza alispán elnöklésével, dr. Kovács László polgármester és az érdekelt alsó- és felsősziklások jelenlétében tartott meg a vízjogi tárgyalás. Délután 4 órakor a bizottság befejezte a városházán a tárgyalásokat a forrás átengedése és az építkezés tárgyában, azután kiszállott a helyszínre Sziklásra és ott folytatta az érdekeltekkel való tárgyalásokat. Ezek befejeztével az alispán a vízvezeték építési jogát megadta. Ez most felmegy a kulturmérségek hozzájárulásával a minisztériumba, honnan a forrás kisajátítási eljárásának megindítása ügyében az engedélyt elnyerve, a bírósághoz kerül a dolog. A bírói becslés után a kisajátítási eljárás befejezést is nyer bírói döntéssel.

Villamos világításunk. A villamos világítást a Konzervgyár részv. társaságtól tudvalevőleg megváltotta rimaszombati városa, s a Kispást-téren két szép épület emeltek, melyek egyikében az új gépek nyertek elhelyezést. A vezetékét mult héten már átkapcsolták, s f. hó 12-én volt az első próbavilágítás, mely kitünően bevált. A fény határozottan jobb, intenzivebb, tisztább, mint a régi volt, s ha így marad, akkor közönségünk a világítással teljesen meg lehet elégedve. — Most még természetesen előfordulnak egyszer máskor zavarok, például, hogy este felé nincs áram, az izzótestek nem égnek, sőt f. hó 17-ikén este fel 9 órakor egyszerre elaludtak a villamos lámpák, de csak néhány perczig tartott a zavar, újra kigyulladtak az égők. Az új gépház felszerelése mintaszerű, csinos és jó beosztású: az volna a kívánatos, hogy a gépek beváljanak, s komolyabb zavar ne adja elő magát.

Alapszabály megerősítés. A földmívelésügyi m. kir. miniszter a putnoki halásztársaság és a gömörsídi gazdakör alapszabályait jóváhagyó záradékkal látta el.

Méhész munkatanfolyam. A gödöllői állami méhészeti gazdaságban a folyó évi október hó 15-én megkezdődő két éves méhészmunkástanfolyamra pályázat hirdettetik. Felvételnél oly egyének, kik 16-ik életévüket betöltötték, de 35-ik életévüket még tul nem haladták. Az ez irányban érdeklődők forduljanak bővebb felvilágosításért Gömörvármegye kir. tanfelügyelőségéhez.

Ménszelejtezés. A helybeli m. kir. állami ménteleposztálynál f. hó 16-án ment végbe a selejtezés, melyen Perczel Dénes alezredes debreczeni parancsnok is résztvett. A földmívelési minisztérium képviselőjében Budaházy Kálmán miniszteri tanácsos jelent meg. Ott voltak még többek közt: Szentiványi Árpád országgyűlési képviselő, a gazdasági egyesület elnöke, Samarjay János, dr. Radvánszky György, Holvéd Hugó kapitány, itteni parancsnok, Micheller Andor

főhadnagy, Kovács János állatorvos stb. A bizottság idegen tagjai 16-án délután utaztak el.

Városunk csatornázása. F. hó 16-án Vladár József közigazgatási tanácsos elnökle, Zarka Elemér műszaki tanácsos és Tóth Béla városi mérnök jelenlétében s az érdekelt vállalkozó cégek képviselőinek részvétele mellett a városházán ment végbe városunk csatornázási munkálataira beadott ajánlatok felbontása. A munkálatok kiírása három csoportra oszlott. Az 1-ső csoport: csövek és csőidomok felállítása; 2-ik csoport: csatorna szerelvények szállítása; 3-ik csoport: csatornák építése és a kapcsolatos munkák. — A beérkezett és felbontott ajánlatok eredménye ez:

1. Herz Jenő	2	csopontra: 15207'90 K.
2. Valla József	3	csopontra: 313920'50 K.
3. Bründl János	1 2. 3.	csopontra: 416650'41 K.
4. Giasner József	1. 2. 3.	csopontra: 473560'37 K.
5. Sebestyén Mór	1. 2. 3.	csopontra: 439340'47 K.
6. Bernstein, Káldor és Becey	1. 2. 3.	csopontra: 387381'98 K.
7. Ulrich B. J.	1.	csopontra: 93788'85 K.
8. Friedl és Adorján	1. 2. 3.	csopontra: 423432'10 K.
9. Kramer J.	2.	csopontra: 18364'56 K.
10. Melocco Péter	1. 2. 3.	csopontra: 472544'56 K.

Legkedvezőbbnek látszik ezek szerint a vízvezeték építésével is megbízott Bernstein, Káldor és Becey cég ajánlata. — Az ajánlatok átszámítás végett kiadták a tervező mérnöknek: Zarka Elemér műszaki tanácsosnak, kinek véleményes jelentése a tanács véleményezése és aztán a városi képviselőtestületi közgyűlés döntése elé kerül.

Vasutépítés. A Rimaszombat—poltári h. é. vasut építési ügye most már a megvalósulás stádiumába lép. F. hó 16-én ideérkezett a Schiffer és Grünwald vállalkozó cég négy mérnöke, s tüstént hozzálátott megfelelő munkás személyzettel az utirány kijelöléséhez. Már előzetesen kiczövekeltetett a vasutvonal iránya, most azonban már a végleges jelzések történnek meg, mintegy két hét alatt, s szeptember hónap kezdetét veszi a vasutvonal valóságos kiépítése. Annyi és oly elszánt küzdelem után tehát mégis siker koronázta városunknak azon törekvését, hogy a Szuhavölgynek Nógrád vármegye felé gravitálását megakadályozza és egy nagy vidéknek nemzetgazdasági és helyiérdekek szempontjából kiválóan fontos megtartását sikerül biztosítani. Kétségtelen, hogy a városunkra nézve oly eminens érdekű vasut létesítésében igen fontos és hathatós tényezők működtek közre, s maga Rimaszombat város is bőkezű volt az áldozat meghozatalánál. Polgármesterünk pedig végtelen sokat és buzgón fáradozott a vasut ügyében. De az ő szakadatlan és lelkes munkássága mellett leginkább hálára és elismerésre méltó a Kubinyi Géza orsz. képviselő fáradozása. Ő már több ízben kiváló jóindulatot tanúsított városunk érdekei iránt, s most is lelkesen felkarolta, magáévá tette a vasutépítés ügyét. A nehéz viszonyok között, mikor már majdnem zátonyra jutott az építés ügye, Kubinyi Géza vette azt kezébe és fáradozásait, melyben készséges segítők is voltak mégis siker kísérte!

Szinielőadás Tamásfalván. A „tamásfalvi Petőfi-egyesület” műkedvelő szini előadását mult vasárnap, f. hó 13-án tartotta, bár az esti órákban tornyosuló fellegek kissé késleltették az előadást, úgy hogy zsutolt nézőtérrel csak 9 óra után kezdődhetett. Előadták Géczy Ördög mátkáját. Az előadásról sok jót és dicséretet mondhatunk, kivált a két utolsó felvonásban, mikor a kezdő szereplők lámpaláza már elmúlt. Valaszkay Zsuzsika mint czimszereplő (Ördög mátkája) jól játszott és tiszta csengő hangon énekelt, ügyes volt Pacsmár Zsuzsika Baricza szerepében s jól adta Anna szerepét P. Habán Mariska, Jankovics Mariska és Pavella Zsuzsika is megelégtettek szerepeiknek. A férfiak közül legügyesebb volt mókás szerepében Szamajdák András, mellette jó volt a fiatal Andrik János, Habán János és Karhut András. A többiek játéka összhangzó volt. A tanítás és rendezés dr. Habán Mihályt dicséri, a kit előadás után ki is hívták s zajosan éljeneztek. Előadás után az udvaron tánczra perdültek.

Pályázat. A helybeli kir. törvényszéknél 500 korona fizetéssel, 100 korona személyi pótlékkal 100 korona ruhapénzzel és 240 korona lakáspénzzel esetleg természetbeni lakással egy hivatalszolgái állás üresedett meg. Pályázni lehet október 4-ikéig.

Elhalasztott Anna-bál. Dr. Stojkovic Emil várgedei előkelő és közszeretnek örvendett földbirtokos halála miatt a családot ért nagy gyászra való tekintettel a hirdett Anna-bált későbbre halasztotta a türdőkezelőség.

Köszönetnyilvánítás. A tüzvész által elpusztított rimakokovai ág. h. ev. egyház javára rimakokovai Knöpfler Károly nagybirtokos ur, a nemesszivü emberbarát 1000 koronát adományozott. Fogadja nagylelkü adományáért ez uton is a szerencsétlenül járt egyházközség leghalásabb köszönetét. — Rimakokova, 1911. aug. 15. *Banczik Sámuel*, ev. lelkész.

Képtárlat. Vig Bertalan városunk szülötte, festészeti akadémiai növendék a jövő héten ki-válóbb festményeit a vármegyei Kaszinó játéktermében fogja kiállítani. A szép reményekre jogosító fiatal festőművész képeit, már ez alkalommal is ajánljuk a közönség b. figyelmébe.

Kirendelés. Az igazságügyminiszter dr. Nagy Géza rozsnyói járásbirósági joggyakornokot a szécsényi kir. járásbiróság ügyészi megbízottjának állandó helyettesévé rendelte ki.

Uj Otthon. A tiszolczi magyar kaszinó új otthont rendez be, amennyiben 8590 koronáért megvették a Szlopejszki-téle házat s most ott kényelmes otthont rendez be magának a Kaszinó.

A szegedi Széchenyi-szobor. Szeged város közönsége a Tisza-szabályozás megindítójának, nagy Széchenyi Istvánnak, szobrot emelt, melyet ez idén szeptember végén Rákóczi fejedelem lovasszobrával együtt fognak leleplezni nagy ünnepségek között. A másfélszeres életnagyságú szobrot Stróbl Alajos szobrászművésznünk mintázta meg igen sikerülten. A legnagyobb magyar díszmagyarba öltözve áll az emelvényen s elmélázva tekint a Tisza folyó felé; jobbában kalpagját, baljában kesztyűjét tartja. A már teljesen kész szobor fehér, igen tartós magyar ruskiczai márványból van kifaragva, a szobor-anyag véletlenül abból a bányából került ki, melyet a 40-es években Ferenczy István, az első magyar szobrász fedezett fel. Széchenyi volt tudvalevően, aki Ferenczy uttörő tehetségét nem akarta elismerni. Ennek a következménye volt, hogy Ferenczy István nem tudta megvalósítani Mátyás király lovasszobrát.

Nagynémetek a Tátráról. A „Vossische Zeitung”-ban augusztus 16-ikán egy kapitány irt a magyar Tátráról, s a mi bennünket érdekel a közleményben így hangzik: „Dobsináról a gyönyörű tekvésű Virágvölgyön át Vernár cigányfalun keresztül haladtunk, amely tele volt tűzesszemű, jól megnőtt cigánygyerekekkel. Seregestül szaladnak a kocsik után, krajczárt kérve az utastól, némelyik még hegedül és flótáz is a krajczárt. A cigányokon látja, hogy milyen könnyen és kevés igénnyel is képes az ember megélni. Laknak a hegyi barlangokban, megélnék abból amit a természet nyújt és amit hozzá tudnak szerezni turtanggal és alázkodással. Nem bánják ha a többi lakosok alacsonyabb rendű fajnak is nézik őket. Ők mégis gondtalanul és mindenféle divatos betegségektől megkímélve élnek és szaporodnak.”

Művészestély. A „Hungária” nagytermében f. hó 15-én Pintér Imre a budapesti volt „Népszínház” elsőrangú baritonista művésze, Parlagi Kornélia szubrette, Fehér Arthur a „Vigopera” (?) volt elsőrangú tagja és Kereszthy Jenő okl. zenetanár estélyt rendeztek, melyen kis számú közönség jelent meg, s a művészeket, kik Miskolcra, Kassán, Egerben stb. telt házak előtt, nagy érdeklődés mellett játszottak, ugyancsak kellemtlenül érintette az itteni közönség részvétlensége. De azért elmondhatjuk, hogy ezt a kellemtelen meglepetést egyáltalán nem éreztették a jelenvoltakkal. Kedvvel és igazán élvezetesen adták elő a program számait. Pintér kiváló talentumos színész — minden számával nagy tetszést, zajos tapsot aratott. Fehér Arthur szintén igen ügyes, tehetséges színész, ki kabaret dalokat hatásosan ad elő; különösen jó volt a „Dal a prinszesas cigarettáról.” Parlagi Kornélia jól énekelt, s ügyeskedett „A mai cselédek” című kacagatótorképben. Kereszthy az énekszámokat kitünően kísérte. Általában az estély magas színvonalú volt, kár, hogy olyan kevesen voltak.

Jelentés. A rimaszombati m. kir. földmives iskola 1910—11. tanévéről, mely október

2-án vette kezdetét, Fekete Pál, az intézet buzgó és jóhirü igazgatója jelentésben számol be. A tanszemélyzetben előfordult változás kevés volt, a tantestület 5 tagból állott. Beiratkozott 34 tanuló, s ezek közül csak egy maradt ki az év folyamán. 22 állami ingyenes, illetve segélyezett, 3 alapítványos és 8 fizető volt. A növendékek viselete, szorgalma, egészségi állapota jó volt. A tél folyamán január és február hónapban 16 gazda ifjú részére 8 hetes mezőgazdasági tanfolyamot tartottak az iskolában. Julius 18-tól aug. 18-ig pedig 20 néptanító részére 4 hetes mezőgazdasági tanfolyam szerveztetett. Az iskola tanszemélyzete Putnokon, Csetneken, Rimasimonyiban, Tiszolczon, Nagyrőczen és Vályban összesen 370 hallgató előtt tartott gazdasági vándor előadást. — A jelentésben a tanulók névsorain kívül a gazdaság területe, termelési kísérletek és az iskola állatállománya (tehenészet, sertés- és juhtenyésztés) van részletesen ismertetve.

Fegyver a gyermek kezében. Rimafürszen f. hó 18-án súlyos gondatlanság történt. Galáz Imre rimatamásfalvai fuvaros Imre nevű 16 éves kőmivesinas fia Novák Jánossal együtt fát szállított az építkezéshez s nem tudni még, mikép történt, Novák egy kis revolverrel megöltte Galázt, kinek a golyó fejébe fúródott. A sérültet f. hó 18-án a kórházba szállították.

Gondatlanság. Kakasalján Polyák Mátyásné f. hó 10-én gondatlanság következtében elhalt. Bonczolása f. hó 12-én a nagyrőczi kir. járásbiróság és a kir. ügyészség képviselőinek jelenlétében ment végbe.

Nyilvános nyugtázás. A tüzvész által oly érzékenyen sújtott rimakokovai ág. h. ev. egyházközség javára a mai napig következő kegyes adományok folytak be: rimakokovai Knöpfler Károly nagybirtokos ur 1000 k., Ipolymagyari község 85 k. 70 fill., várgedei ev. egyház 8 k., Várkút és Korna község 44 k., Kovács András 1 k., Szinobánya község 60 k., rimabányai ev. egyház 100 k., Vansza János ny. ev. lelkész ur Besztercebánya 40 k., árvai gyámintézet 27 k. 70 fill., rákospalotai ev. egyház 100 korona, rákospalotai ev. egyház gyűjtése 43 kor., etrefalvai ev. egyház 21 kor. 40 fillér. Összesen: 1530 korona 80 fillér. — Isten áldása legyen a nemes adakozókon. — Rimakokován, 1911. aug. 17-én. — *Banczik Sámuel*, ev. lelkész.

Dr. Osváth Gyula új műve. (A vármegyei autonómia és a vármegyei tisztviselők 1848 előtt). Dr. Osváth Gyula, a sárospataki ref. jogakadémia a magyar közigazgatási jog és statisztika helyettes tanára, akit megyénkhez számos kötetek fűz, egy hézagpótló, 124 oldalra terjedő, jogtörténeti művet irt a régi vármegyei szervezetről és vármegyei tisztviselőkről. — A mű két részre oszlik. Az első részben foglalkozik a szerző a vármegyei autonómia kifejlődésével és a vármegyei autonómiában toglalt fontos jogokkal, a melyek az országos törvényhozás (követküldési, utasításadási jogok), a szabályrendelet alkotás, állami közigazgatás és a belügyek intézése terén a magyar vármegyéket a multban megillették. — A második részben azokat a szerveket ismerteti a szerző, a melyek által a vármegyék a rájuk ruházott fontos jogokat és feladatokat a multban teljesítették. Így tárgyalja nevezetesen a vármegyei közgyűlést és a vármegyei tisztviselőket: (főispán, alispán, szolgabírák, esküdtek, jegyző, tiszti ügyész . . . stb.). — A szerző a műben élethü képét tárja elénk a vármegyei intézmény átalakulásainak. Hogy miképen fejlődik ki a teljesen királyi szervezetről az autonóm, önkormányzati jellegű nemesi vármegye, miképen sikerül a nemességnek a vármegyék önállóságát biztosítani s azoknak jogait folytonosan bővíteni a központi királyi hatalommal szemben? — Ugy az I. mint a II. részben a szerző történelmi fejlődésszerűleg tárgyalja anyagát. Így élénk vonásokban tűnik szemünk elé, hogy a magyar vármegyei szervezet, milyen átalakulásokon, milyen fejlődési korszakokon ment keresztül a mult századokban s miképen fejlődnek ki a vármegyei szervek, tisztségek. — A II. részben külön fejezetet szentel a régi vármegyei tisztségviselés és közszolgálat ismertetésének, a melyben kifejti a vármegyei tisztviselők sajtósági helyzetét. — A vármegyei tisztségeket „nobile officium”-nak tekintették, a me-

lyeket viselni a megválasztottnak kötelessége volt és pedig nem fizetésért, hanem tiszteletből. Foglalkozik azokkal a feltételekkel, a melyekhez a vármegyei tisztviselők választhatósága kötve volt, valamint a választásról és tisztviselők felelősségéről. — Dr. Osváth Gyulának ez az első nagyobb műve, a mellyel máris nevet biztosít magának jogtörténetünk művelői sorában. — Nemcsak a jogi pályára készülő ifjúság, hanem mások is sikerrel és haszonnal forgathatják Osváth könyvének lapjait. — A mű Politzer Zsigmond és fia budapesti czég bizonmánya, ára 3 korona.

Fájós lábak. Se szeri, se száma azoknak a kisebb és nagyobb bajoknak, melyekben az emberség ősidőktől fogva szenved és az emberi elme táradhatatlanul kutatja fel a bajok leküzdésére szolgáló eszközöket. De ezt a küzdelmet gyakran nem kíséri a kívánt siker, mert a szenvedő emberek legnagyobb része közönyös és a míg a baj még kicsi és aránylag könnyen meglehetne szüntetni, nem keresi a segítséget. Később, mikor már idült a baj, annak leküzdése már nagyobb idő- és pénzáldozattal jár és sok ember nincs abban a helyzetben, hogy ilyen áldozatokat hozzon. Azon számos bajok közt, melyekben az emberek szenvednek, a legkülönbözőbb lábbajok vannak legjobban elterjedve. Ez könnyen érthető. A láb hordja az egész test terhét, az képezi a mozgás bonyolult gépezetét és majdnem minden embernél a lábnak kell a legnagyobb munkát végeznie. Ennek a fontos gépezetnek a kellő védelmet kell tehát nyújtani és mindent ell kell követni arra nézve, hogy működését megkönnyítsük. De a tapasztalat arra tanít, hogy ez nem történik kellőképen, mert igen sok ember nem fektet a helyes lábbelire olyan súlyt, milyent kellene. Mindenki azon van, hogy ebben a tekintetben is legolcsóbban járjon, daczára annak, hogy az olcsóság ebben az esetben igen sokba kerül. Különösen a lúdtalpuak nem tulajdonítanak ennek a bajnak oly jelentőséget, a milyent megérdemel. Pedig mindenkinek tudnia kellene, hogy ez a baj nem lehet jelentéktelen, hisz az ebben szenvedő fiatal embereket alkalmatlannak találják a katonai szolgálatra. Ez természetes, mert a lúdtalpu nagyobb menetelésekre képtelen, mivel gyorsan kitárad és nem képes bajtársaival lépést tartani. De nemcsak a járás, a hosszas állás is nehezére esik a lúdtalpunak, mert az alsó vétagok említett gépezetében hibba van. Már sokféle kísérlet történt arra nézve, hogy evvel a hibával számot vetve, a lúdtalpuak járóképességét emeljék. Szerencsés ötlet volt tehát lúdtalpu lábak részére oly betétek beszerzése, melyek feltétlen szükségesek ugy kezdő mint idült lúdtalpnál. — Egyedül kapható: **Kovács Zsigmond**-téle férfi, női és gyermekcipő raktárában **Rimaszombat**.

Köszönet. Rimakokova község tüzkárosultjai javára ujabban a következő adományok érkeztek: — Pénzadományt a következő községek küldtek be: — Csehberék 6240 kor., Klenóczy 106 kor., Ipolyrona 10 kor., Ipolymagyari 6170 kor., Felsőpokorágy 4140 kor., Etrefalva 3710 kor., Serke 514 kor., Kálnó 21130 kor., Tiszolc 18626 kor., Steinhauz Béla Putnok 20, Freimann Henrik Tiszolc 50, Breznóbányai Takarékpénztár 100, dr. Valihora János Losonc 10, „Gömöri Ujság” gyűjtése 347, Morung Imre poltári máv. előjáró gyűjtése 88, Kovács Mihály Poltár 50, dr. Schein Mór Budapest 20, Hofmann Elza, Schein Margit és Róth Ilona gyűjtése 122, Rausch Ferenc Budapest 10, Szinobányai vasgyár alkalmazottjai 6010, Cservenka János 20, özv. Holics Elek 3, Gerlei Géza 2, Steller József 1 koronát, Sucha Sándor 40 fill., Jókövy Emil és neje Forgácsfalva 5 k., Laczek Gyula Losonc 20 k., Glaser Lipót Budapest 10 k., Rusznák Lipót Budapest 5 k., Katalinutai gyár alkalmazottjai 200 k., Rimakokovai hitelszövetkezet 500 kor. Elelmiszereket és ruhaneműeket adományoztak a következő községek lakosai: — Csehberék, Telep, Ipolyrona, Ipolymagyari, Kiskorna, Várkút, Szinobánya, Poltár, Felsőpokorágy, Etrefalva. Továbbá Fuchs Jenő Nyustya, Morung Imre poltári máv. előjáró gyűjtése, báró Luzsenszky Henrikné, özv. Molnár Alajosné Rimaszombat. — A tüzkárosultak fölségélyezésére alakult bizottság és a községi előjáróság az adományokat hálás köszönettel nyugtázza.

Tűz Kistrőczen. F. hó 18-án délelőtt fél 11-kor nagy veszedelem fenyegette a Nagyrőcze városával szomszédos Kistrőcze községet. Dél-előtt fél 11-kor állítólag valami gyerkőcz cigarettára gyújtott s az égő gyufát eldobta, ez aztán nagy bajt okozott, mert egy ház kigyuladt s a szél vitte tovább a zsarátnokot; rövid idő alatt tüzet fogott a szomszédos ház is. Dél-tájban — mikor már 20 lakóház és 23 melléképület leégett, a nagyrőczei tűzoltóságnak óriási erőfeszítés mellett sikerült a pusztító elemet lokalizálni. Az egész falu — melynek lakossága különben is elszegényedett munkás tót nép — leégett volna, ha a nagyrőczei tűzoltóság, élén dr. *Mihalik Ábris* ügyvéddel, az önkéntes tűzoltótestület parancsnokával, nem siet segítségre. Két nagy fecskendővel sietett a tűzoltóság a veszedelem színhelyére s emberfeletti munkát fejtett ki, míg végre fáradozásuk sikeressé vált, a kis falut sikerült az elpusztulástól megmen-teni, a kár igyis igen nagy.

Fiatal bűnösök. Lőrincz József 16 éves és Mag János 14 éves kondás bojtár Kecső községhez tartozó Lapsa pusztai lakosok f. hó 15-én Zeller István 53 éves kecsői lakost karókkal agyonverték és tőle 210 korona 92 fillért elraboltak. A tetteseket a csendőrség másnap kinyomozta és a rimaszombati kir. ügyész-ség fogházába bekísérte. A hulla boncolása f. hó 16-án volt a helyszínen, Kecső községben.

Talált hulla. Mojzes Ágnes 5 éves garamszécsi leánygyermek hulláját f. hó 16-án a falu végén levő rozs földön találták. Miután külérőszak nyomai látszottak a hullán, annak boncolása elrendeltetett és f. hó 18-án fogana-tosított.

Szülők figyelmébe.

Két polgári leányiskolai növendéket teljes ellátásra — szülői gondozás mellett — intelligens család felvesz.

Czim: a kiadóhivatalban.

PÁDÁR ANTAL

angol női-szabó divatterme
Rimaszombat - Rózsa-utca 20.

Elvállal minden e szakba vágó munkák izléses és szakszerű készítését.

Remekül készíti az őszi és téli idény újdonságait, mint: **bársony kosztümök, Persiáner kabátok,** (--) **bundák** stb. stb. 1—5

Pontos és szolid kiszolgálás. I. rendű párisi divatlapok. Modernül berendezett próba-szalón áll a n. é. hölgyközönség rendelkezésére.

PÁDÁR ANTAL

angol női-szabó divatterme
Rimaszombat - Rózsa-utca 20.

ELADÓ EMELETES HÁZ.

Rimaszombatban **Kossuth-u. 24. sz.** ház, melynek földszintjén **két bolthelyiség** és egy lakás, az emeleten pedig egy 4 szobás lakás van, a hozzátartozó mindentéle mellékhelyiségekkel szabad kézből eladó. — A vételár- és feltételek felől értekezni lehet ugyanott **Gondkevis Ferenczné** tulajdonossal. 2—*

Egy jobb házból való fiu
tanulóul
felvétetik **Kirschner Zsigmond**
női és férfi divatruházában
ROZSNYÓ. (Gömörmegye.)

Hirdetmény.

1506—1911. szám. — **Sajógömör** város, **vásári helypénzszedési joga** folyó évi **szeptember hó 3-án d. u. 3 órakor** 1912. január 1-től járó 3 évi időtartamra Sajógömör község-házánál a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe kiadatik, hová a bérleni szándékozók meghivatnak.

Kikiáltási ár 580 korona. Bérlő köteles a kikiáltási ár 10%-át az árverezés megkezdése előtt készpénz biztosíték czimén letenni.

Bővebb felvilágosítás a jegyzői hivatalban nyerhető.

Sajógömör, 1911. augusztus 15.

K. Koncz Márton, bíró.

1—2 **Záhonyi János,** körjegyző.

Kosztos diákokat

méréselt áron elfogad állami iskolai igazgató **Beszterczebányán,** Kossuth-(alsó) utca 37. szám alatt.

Jegyzők figyelmébe!

Községi nyomtatványok beszerzése.

Községi közmunka főkönyv-, községi közmunka napló-, községi közmunka költségvetés-, községi közmunka számadásra vonatkozó nyomtatványok beszerezhetők: **id. Rábely Miklós** és **Fia** nyomdájában **Rimaszombat.**

Kiadó üzlethelyiségek.

Tornalján a piactéren két üzlethelyiség együttesen vagy külön-külön bérbe adó. — Czim: **Blicz Géza** Tornalja.

A Rimaszombati Konzervgyár R.-T.

Vásárol: nyári almát, selejtes almát és egészséges hullott almát, szilvát, apró és közép fajta körtét, zöld diót, vörös áfonyát, ringlót, barackot, meggyet, málnát, ribizlit bármily mennyiségben.

Elad és ajánl: zöld borsót, zöld babot, gombákat, paradicsomot, betótteket, citrom, narancs és **málnaszörpöt,** gyümölcs izeket, cukrozott gyümölcsöt és cukrozott narancshéjat a legjobb minőségben.

Árajánlattal, árjegyzékkel és a gyümölcs vételre vonatkozó felvilágosítással a gyárvezetőség készséggel szolgál. 6—*

Levél és távirati czim: **„KONZERVGYÁR“ RIMASZOMBAT.**

Gubacs (suska) termés eladás.

A rimaszombati m. kir. földmives iskola erdejéből az ez évi gubacs (suska) termés árverés útján adatik el, miért is árverezni szándékozók írásbeli ajánlataikat folyó évi **augusztus hó 27-éig** az iskola igazgatóságának küldjék be. Zárt ajánlatok augusztus 28-án d. e. 9 órakor, az árverezők jelenlétében bontatnak fel. Amennyiben az ajánlatokkal az Igazgatóság nem volna megelégedve, az eladás jogát fentartja.

Rimaszombat, 1911. augusztus 16.

Fekete Pál s. k., igazgató.

ÉRTESÍTÉS!

A nagyközönség körében több oldalról megnyilvánult óhajnak engedve, elhatároztuk, hogy a

Várgedei Szénsavas és Vastartalmu Fürdő R.-T.

lehetőleg minél előbbi megalakulása érdekében a részvények folytatólagos jegyzését szorgalmazzuk. — Miért is felkérjük a t. közönséget, hogy ezen városunk és megyénk szempontjából elsőrendű fontosságú s reális alapítás érdekében a részvények jegyzése iránt érdeklődni s oda hatni sziveskedjenek, hogy az alapítási tervzetben lefektetett módzatok szerint a részvények elhelyezése körüli munkánk eredményes legyen s a részvénytársaság megalakulása minél előbb megtörténjék.

Részvények jegyezhetők irodánkban (Kossuth Lajos-utca 2. I.), valamint az összes megyebeli pénzügyintézeteknél, hol a befizetések is eszközöndők.

Rimaszombat, 1911. augusztus 3.

FISCHER, MÓLDVAY és NEUMANN

általános ügynöki és bizományi irodája.

3—*

Eladó ház.

Az osgyáni róm. kath. plébánia volt épülete a hozzá tartozó belsőszéggel szabad kézből eladó. Ertekezhetni lehet **Krosnyiczky János** plébánossal.

Egy jó házból való fiut

TANULÓUL

elfogad **STECH KALMÁN** női divat-áruháza **Rimaszombat.**

Kereskedő tanuló.

Egy jó családból való 3—4 gymnasiumot vagy reált végzett fiu tanulól azonnal fölvetetik **Feymann és Markó** fűszer-, esemege-, bor- és termény üzletében **Gömör-Rozsnyón.**

Árlejtési hirdetés.

A rimaszombati egy. prot. főgimn. tápintézte árlejtést hirdet az 1911—12-ik iskolai évben szükséges kenyér, marhahus, sertéshus, zsir, szalonna és liszt szállítására.

Az írásbeli zárt ajánlatok 5% bánatpénzzel együtt **folyo évi augusztus hó 27-ikén déli 12 óráig** benyújthatók a tápintézet gondnokánál annak hivatalos helyiségében. Bánatpénz kenyérre: 210 kor., marhahusra: 270 korona, sertéshusra: 50 kor., zsir- és szalonnára: 100 kor., lisztre 70 kor. — A szállítási töltételek ugyanazok mint a mult iskolai évben. A benyújtott ajánlatok közül a tápintézet előljárósága szabadon választ.

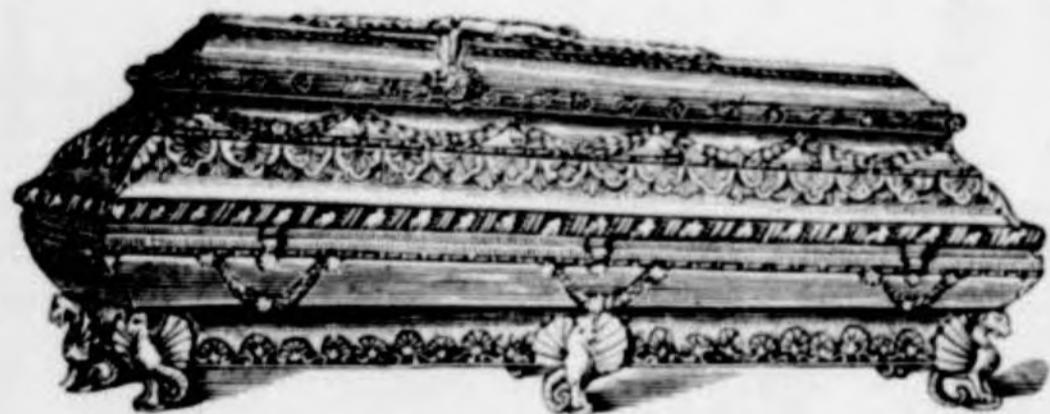
Rimaszombat, 1911. aug. 18.

Horváth Zoltán,
tápint. gondnok.

Értesítés.

Tisztelettel hozom tudomására Rimaszombat város és a vidék n. é. közönségének, hogy **45 év óta fennállott**

HOLLÓSY-féle temetkező-vállalatot

átvettem, azt ezentul a régi név igénybevételével, **Deák Ferencz-utca 24. sz. alatt Zauffa Kálmán-féle** ujonnan épült házban a saját nevem alatt fogom tovább vezetni. — Kérem ennél fogva mindazokat, kiknek kedves halottaik eltemetése osztályrészül jut, ezen szomorú kötelességek teljesítésével engem megbizni. Elvállalok mindenféle temetkezést és az ezzel járó összes teendőket.

Tartok raktáron mindenféle nagyságban és kivitelben **érez- és fakoporsót, szemfedőt, sirkoszorút, koszoruszalagot, készítették gyászjelentéseket, ravatalozást** stb. mérsékelt áron a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig.

A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri

ZAWADZKY EDE

Rimaszombat, (Deák Ferencz-u. 24.)

Vásárjog-bérbeadási hirdetmény.

3-3

3831—1911. T. sz. — Rimaszombat r.-t. város **vásári helypénzszedési joga** 1911. évi november hó 1-től 1917. év október hó 30-ig tartó 6 évre bérbeadó.

Kikiáltási **bérösszeg évi 18008 kor.**, azaz Tizenhetezernyolcz korona.

Felhívtnak a bérelni szándékozók, hogy írásbeli zárt ajánlatukat a kikiáltási összeg 5%-át kitevő bánatpénznek a város pénztárába befizetését igazoló hivatalos nyugta kapcsán **1911. évi augusztus hó 30-ik napjának** déli 12 óráig a városi polgármesternél annyival inkább nyujtsák be, mert a később érkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A vonatkozó részletes feltételek a polgármesternél megtudhatók s bérelni szándékozók tartoznak magukat azoknak alávetni.

A beérkező ajánlatok felett a városi képviselő testületi közgyűlés dönt, kinek az ajánlatok feletti szabad választási joga fenttartatik, sőt belátása szerint azok egyikét sem tartozik elfogadni.

Rimaszombat, 1911. évi augusztus hó 2-án.

VLADÁR JÓZSEF, polgármester h.

ALTMANN SÁMUEL

rőfös- és női divatáruháza

Rimaszombat, Erzsébet-tér.

Tisztelettel hozom a n. é. közönség tudomására, hogy **Rimaszombatban, az Erzsébet-téren** (Kaszinó-épület) egy modern alapon berendezett

rőfös- és női divatáruházát

nyitottam, hol mindenféle **gyapju- és selyem-kelmék, kartonok, barchetek,** valódi **szepességi vásznak** kaphatók. Nagy választék **női ruhadiszkekben,** valamint **női szabókellékekben: csipkék, szallagok** stb.

Továbbá tisztelettel értesitem a nagyérdemű vásárló közönséget, hogy

Szénásy Gyula

budapesti I-sőrendű kereskedő cég **nőruha szövetkülönlegességeinek képviselőt** szerencsém volt megszerezni és már az őszi idény-ujdonságokból a mintagyűjtemény nálam a n. é. közönség rendelkezésére áll.

Bátorkodom még megjegyezni, hogy a helybeli piacon **GROSINGER MIKSA** cégénél szerzett **12 évi gyakorlatom** följogosít annak a kijelentésére, hogy az igen tisztelt vevő közönségnek ugy az előzékeny és pontos kiszolgálás, valamint a legmérsékeltbb árak számítása mellett nagybecsű bizalmát kiérdemelni igyekszem.

Magamat a n. é. közönség jóakaratu pártfogásába ajánlva, maradok

kiváló tisztelettel:

Altmann Sámuel.

2-3

TELEFON 47. ALAPITATOTT 1851

ÓZV. HLOZEK JÁNOSNÉ ÉS FIA

GÉP-TAKARÉKTŰZHELYKÉSZÍTŐ

RIMASZOMBAT.

TŰZHELYEI MA MÁR

ORSZÁGOS HIRŰEK!

KÉPES ÁRJEGYZEK INGYEN!